

NHẬN DIỆN MỘT SỐ NGUYÊN NHÂN VÀ ĐIỀU KIỆN CỦA TÌNH HÌNH TỘI BUÔN LẬU QUA CỬA KHẨU QUỐC TẾ TRÊN ĐỊA BÀN MIỀN ĐÔNG NAM BỘ VIỆT NAM

NGUYỄN VĂN LAI*

Tóm tắt: Trong những năm qua, tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ diễn biến phức tạp, số lượng hàng hóa buôn lậu bị cơ quan chức năng tịch thu ngày càng nhiều. Trước tình hình này, cơ quan chức năng đã triển khai nhiều biện pháp phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ và đã đạt được những kết quả nhất định nhưng so với yêu cầu thực tiễn, công tác này vẫn còn nhiều hạn chế. Nhằm góp phần đưa ra một số giải pháp hữu hiệu, tác giả nghiên cứu làm rõ một số nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ Việt Nam.

Từ khóa: Cửa khẩu quốc tế; Đông Nam Bộ; nguyên nhân; điều kiện; tội buôn lậu

Ngày nhận bài: 06/6/2023; Biên tập xong: 10/6/2024; Duyệt đăng: 24/6/2024

IDENTIFYING CAUSES AND CONDITIONS OF SMUGGLING CRIME THROUGHOUT INTERNATIONAL BORDER GATE IN THE SOUTHEAST OF VIETNAM

Abstract: In recent years, smuggling crime throughout international border gate in the Southeast of Vietnam has become complicated with an increasing number of contraband items confiscated by authorities. Facing this situation, the authorities have implemented many prevention solutions to smuggling crime throughout international border gate in that area and achieved some certain results. However, there has been limitations in reality compared to the practical demand. To find out effective solutions, the author clarifies some reasons and conditions of the smuggling crime throughout international border gate in the Southeast of Vietnam.

Keywords: International border gate; the Southeast; cause; condition; smuggling crime

Received: Jun 06th, 2023; **Editing completed:** Jun 10th, 2024; **Accepted for publication:** Jun 24th, 2024

Miền Đông Nam Bộ bao gồm 06 tỉnh, thành phố (Thành phố Hồ Chí Minh và 05 tỉnh Bình Dương, Tây Ninh, Bình Phước, Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Nai). Đây là khu vực có nhiều ưu đãi về điều kiện tự nhiên và luôn nhận được sự quan tâm đầu tư phát triển của Đảng và Nhà nước. Những năm gần đây, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ ngày càng khẳng định vị trí, vai trò quan trọng đối với sự nghiệp phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của cả nước. Một trong những nhân tố thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ về kinh tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ là hệ thống 08 cửa khẩu quốc tế, trong đó có 03 cửa khẩu đường bộ, 02 cửa khẩu

đường biển, 02 cửa khẩu đường sông; 01 cửa khẩu hàng không¹. Số liệu thống kê từ Cục Hải quan các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ cho thấy: Trung bình có 5974 doanh nghiệp/năm tham gia thủ tục hải quan qua các cửa khẩu quốc tế trên địa bàn, với lượng kim ngạch xuất nhập khẩu trung bình đạt 4631 tỷ USD/năm, trong đó năm 2022 tăng 21,17% so với năm 2020 và tăng 41,28% so với năm

*Email: Lainv1973@gmail.com

Thượng tá, Tiến sĩ, Trường khoa, Trường Đại học Cảnh sát nhân dân

¹ Cục Hải quan các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2022), Báo cáo tổng kết năm 2022, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.

2017². Điều đó phần nào khẳng định hoạt động xuất nhập khẩu qua các cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ có xu hướng ngày càng tăng về quy mô, mức độ và góp phần thúc đẩy hoạt động ngoại thương phát triển mạnh ở các tỉnh, thành phố này. Tuy nhiên, hoạt động xuất nhập khẩu hàng hóa qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ thời gian qua diễn biến còn phức tạp, khó kiểm soát, nhiều đối tượng đã lợi dụng để phạm tội, trong đó có tội phạm buôn lậu.

Qua thống kê số liệu của Tòa án nhân dân các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ, trong giai đoạn từ năm 2017 đến 2022, số vụ án phạm tội buôn lậu đưa ra xét xử sơ thẩm là 134 vụ với 165 bị cáo, trong đó số vụ phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế là 96/134 vụ (chiếm 69,11%). Số lượng vụ án, bị cáo tăng, giảm không tuân theo quy luật. Tuy nhiên, xét về tính chất, mức độ thì hành vi phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ là phức tạp, nghiêm trọng, số lượng hàng hóa bị tịch thu ngày càng nhiều, tập trung vào các mặt hàng có nhu cầu tiêu thụ lớn, giá trị cao trong xã hội hiện nay như: Điện thoại di động, mỹ phẩm, rượu ngoại, đồ điện tử, quần áo, vải, thuốc lá, thuốc chữa bệnh... Ngày càng nhiều đối tượng phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn này có trình độ hiểu biết về xuất, nhập khẩu hàng hóa, về kinh tế, thị trường, thậm chí có nhiều đối tượng có địa vị, quan hệ trong xã hội, đặc biệt có quan hệ với các cán bộ trong các cơ quan liên quan đến hoạt động xuất nhập khẩu hoặc đến công tác phòng, chống tội phạm buôn lậu trong khu vực và có xu hướng lợi dụng mối quan hệ này để thực hiện hành vi phạm tội buôn lậu. Điều đó cho thấy phòng ngừa tội phạm buôn lậu

qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ trong thời gian tới là một vấn đề có tính cấp thiết. Để có cơ sở xây dựng các giải pháp phòng ngừa tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, trước hết phải làm rõ những nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội này.

Khi nghiên cứu, tác giả nhận thấy nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ là những hiện tượng xã hội tiêu cực tác động qua lại đến một cá nhân hoặc pháp nhân thương mại, từ đó thúc đẩy họ nảy sinh ý thức và thực hiện hành vi buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ. Tội phạm học phân chia nguyên nhân, điều kiện của tình hình tội phạm trên cơ sở các tiêu chí về cơ chế, mức độ tác động, nội dung tác động và bản chất của sự tôn trọng xã hội³. Các nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ rất đa dạng, phong phú và có thể được tiếp cận theo nhiều góc độ khác nhau. Tuy nhiên, bài viết tiếp cận, nghiên cứu nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ theo nội dung và có ý nghĩa đối với công tác phòng ngừa tình hình tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn khu vực này theo chức năng và nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát nhân dân trong thời gian tới. Cụ thể:

Thứ nhất, nguyên nhân và điều kiện từ những hạn chế, yếu kém trong tổ chức quản lý nhà nước về hoạt động xuất, nhập khẩu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ

Hiệu quả công tác quản lý nhà nước về hoạt động xuất, nhập khẩu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông

² Cục Hải quan các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2017 - 2022), Báo cáo tổng kết năm, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.

³ Trường Đại học Luật Hà Nội (2008), *Giáo trình Tội phạm học*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội.

Nam Bộ đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo sự ổn định và phát triển bền vững của hoạt động ngoại thương, thúc đẩy nền kinh tế phát triển lành mạnh, tăng cường khả năng cạnh tranh giữa các doanh nghiệp. Trong hoạt động quản lý xuất nhập khẩu, Bộ Tài chính, trực tiếp là lực lượng Hải quan đóng vai trò là lực lượng chủ công trong quản lý nhà nước về hoạt động xuất nhập khẩu, đã tiến hành đồng bộ nhiều biện pháp phòng ngừa sai phạm trong xuất nhập khẩu, trong đó có tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ. Tuy nhiên, đôi khi hoạt động quản lý hoạt động xuất nhập khẩu chưa đạt được hiệu quả như mong muốn, việc kiểm tra, kiểm soát hoạt động xuất nhập khẩu chưa phát hiện nhiều vi phạm pháp luật, trong đó có tội phạm buôn lậu. Hầu hết các đối tượng bị phát hiện xử lý hành chính là chủ yếu mà chưa xác định, chứng minh dấu hiệu tội phạm để chuyển cơ quan Cảnh sát điều tra. Điều này xuất phát từ xu hướng hoạt động phạm tội tinh vi, bí mật cao, phát triển theo hướng trí tuệ hóa, kỹ thuật hóa của các đối tượng buôn lậu⁴. Đồng thời, nghiên cứu thấy rằng nguyên nhân của tình hình tội buôn lậu qua các cửa khẩu quốc tế này còn xuất phát từ sự yếu kém, chưa đồng đều về trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; ý thức đấu tranh và tinh thần, trách nhiệm của lực lượng điều tra chống buôn lậu, lực lượng kiểm tra, kiểm định, giám sát quản lý về hải quan cũng như hoạt động thanh tra, kiểm tra chưa thực sự sâu sát, dẫn đến vẫn có nơi, có lúc công tác quản lý xuất, nhập khẩu còn sơ hở để các đối tượng lợi dụng buôn lậu. Thậm chí, có trường hợp cán bộ Hải quan thông đồng

với các đối tượng là doanh nghiệp xuất nhập khẩu để buôn lậu⁵.

Bên cạnh đó, vẫn còn tình trạng có lúc công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý hành vi vi phạm hành chính và tội phạm buôn lậu chưa thực sự nghiêm, kịp thời ở một số đơn vị, địa phương có cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, dẫn đến các đối tượng đã manh nha để phạm tội buôn lậu. Ngoài ra, công tác tuyên truyền, vận động quần chúng chấp hành pháp luật về hoạt động xuất, nhập khẩu, nâng cao ý thức phòng, chống buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế của một số đơn vị, địa phương, thậm chí của cơ quan quản lý chuyên trách ở các đơn vị, địa phương có cửa khẩu quốc tế còn tình trạng mang tính hình thức, chung chung, chưa cụ thể⁶ và chưa gắn với đặc điểm đối tượng trên địa bàn, nhất là địa bàn dân cư có kinh tế khó khăn, thiếu công ăn việc làm dẫn đến có tình trạng quần chúng nhân dân tiếp tay, bị đối tượng dụ dỗ, mua chuộc, lôi kéo tham gia buôn lậu.

Thứ hai, nguyên nhân và điều kiện từ những khó khăn trong quản lý các doanh nghiệp hoạt động xuất nhập khẩu

Trong những năm gần đây, Nhà nước đã thực hiện nhiều chính sách thông thoáng, mở cửa để các doanh nghiệp trong và ngoài nước thực hiện các hoạt động kinh doanh thông qua xuất nhập khẩu một cách tiện lợi, linh hoạt. Điều đó đã thúc đẩy các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xuất nhập khẩu ngày càng tăng. Khi đó, lực lượng Hải quan tại các cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ đã và đang đối mặt với những

⁴ Nguyễn Ngọc Minh, "Tình hình tội phạm buôn lậu trong điều kiện Việt Nam gia nhập cộng đồng kinh tế ASEAN - Một số nhận định và kiến nghị", *Tạp chí Cảnh sát nhân dân điện tử*, 2015.

⁵ Thái An Đông (2016), *Phòng ngừa tội phạm buôn lậu qua các tỉnh biên giới Tây Nam*, Luận án tiến sĩ Luật học, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội, tr. 79.

⁶ Nguyễn Xuân Hải, Phạm Hữu Hoàn, "Nguyên nhân của tội phạm buôn lậu và một số giải pháp nâng cao hiệu quả phòng ngừa tội phạm buôn lậu của lực lượng Cảnh sát kinh tế", *Tạp chí Cảnh sát nhân dân*, 2017

áp lực trong hoạt động quản lý như khối lượng công việc gia tăng với yêu cầu nghiệp vụ cao và phải luôn đảm bảo cho các doanh nghiệp được thực hiện thủ tục thông quan theo quy định... Do đó, đảm bảo cho các doanh nghiệp hoạt động đúng pháp luật là yêu cầu khó khăn trong giai đoạn hiện nay và tất yếu là việc kiểm soát các doanh nghiệp có điều kiện, khả năng, biểu hiện nghi vấn phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ cũng sẽ gặp nhiều khó khăn hơn. Điều này xuất phát từ việc các đối tượng phạm tội có thủ đoạn tinh vi, tìm mọi cách để che giấu không bị các cơ quan chức năng phát hiện, bắt giữ. Một số đối tượng lợi dụng chính sách thông thoáng của nhà nước đã thành lập nhiều công ty, lấy tư cách pháp nhân khác nhau để thực hiện hành vi buôn lậu. Thậm chí, một số đối tượng đã cấu kết với nhau thành "lợi ích nhóm", trong đó có các đối tượng buôn lậu với cán bộ, nhân viên cơ quan chức năng trong phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế cùng các doanh nghiệp phân phối trong và ngoài nước⁷.

Thứ ba, nguyên nhân và điều kiện từ phía tâm lý tiêu cực của người phạm tội buôn lậu cũng như từ phía người tiêu dùng

Tâm lý của người phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ xuất phát chủ yếu từ nhu cầu về vật chất và ý thức về nhu cầu cũng như cách thỏa mãn nhu cầu vật chất đó. "Sự sai lệch trong định hướng giá trị là nguyên nhân tâm lý quan trọng của những hành vi sai lệch chuẩn mực xã hội, kể cả hành vi phạm tội"⁸.

Nghiên cứu về tâm lý từ phía người

⁷ Nguyễn Xuân Yêm, Nguyễn Minh Đức, "Đặc điểm Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm buôn lậu", *Tội phạm học Việt Nam, tập 2*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2014, tr. 759.

⁸ Nguyễn Xuân Yêm, *Tâm lý học hình sự*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2012, tr. 25.

phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ cho thấy 100% người phạm tội hướng đến là kiếm được những đồng tiền bất hợp pháp từ hoạt động buôn lậu⁹. Yếu tố tâm lý tiêu cực nảy sinh thể hiện chủ yếu là vụ lợi, tham lam, mong muốn lợi ích cá nhân và khát vọng hưởng thụ vật chất một cách thái quá hoặc muốn cạnh tranh không lành mạnh với đối thủ trên thị trường... Tuy nhiên, thông thường tâm lý tiêu cực này chỉ nảy sinh mạnh mẽ khi có điều kiện, hoàn cảnh thuận lợi như: Từ sự hạn chế, yếu kém, sơ hở, thiếu sót trong hoạt động quản lý xuất, nhập khẩu của cơ quan chức năng tại cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ mà đối tượng có thể lợi dụng để buôn lậu; từ điều kiện thuận lợi để tiêu thụ, kinh doanh bất hợp pháp trên thị trường; khi móc ngoặc, lôi kéo, dụ dỗ, hối lộ được cán bộ, nhân viên kiểm tra, kiểm soát xuất nhập khẩu, cán bộ điều tra chống buôn lậu... để không bị phát hiện, xử lý theo quy định của pháp luật. Khi đó, tâm lý này sẽ trở thành động lực để thúc đẩy đối tượng thực hiện hành vi phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ.

Bên cạnh đó, tâm lý từ phía người tiêu dùng cũng là một nguyên nhân, điều kiện làm nảy sinh tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ trong thời gian qua. Xuất phát từ tâm lý sinh ngoại, muốn mua được hàng hóa giá rẻ hơn trên thị trường cạnh tranh của các doanh nghiệp khác, một bộ phận người dân có khuynh hướng bao che, dung túng cho các đối tượng buôn lậu, giúp tiêu thụ các mặt hàng lậu hoặc thờ ơ, để mặc cho các đối tượng buôn lậu có thể tiêu thụ, cất giấu, vận chuyển hàng lậu vào thị trường mà không kịp thời báo

⁹ Công an các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2013 - 2018), Hồ sơ 53 vụ án phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.

hoặc hợp tác với cơ quan chức năng phát hiện, ngăn chặn, bắt giữ người phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ.

Thứ tư, nguyên nhân và điều kiện từ phía người phạm tội buôn lậu lợi dụng những sơ hở, bất cập của pháp luật để phạm tội

Qua nghiên cứu cho thấy, thời gian qua, các đối tượng phạm tội buôn lậu thường lợi dụng những sơ hở, bất cập của pháp luật để phạm tội. Điển hình như việc quy định doanh nghiệp tự in hóa đơn là một chính sách thông thoáng, tạo điều kiện cho doanh nghiệp hoạt động chủ động, hạn chế thủ tục hành chính. Tuy nhiên, vấn đề quản lý hóa đơn, chứng từ mua bán hàng hóa vẫn rất khó khăn, doanh nghiệp dễ “qua mặt” lực lượng có chức năng phòng, chống buôn lậu. Ví dụ: Lợi dụng chính sách doanh nghiệp được tự in hóa đơn, đối tượng thành lập doanh nghiệp để buôn lậu đường cát Thái Lan từ Campuchia về Việt Nam. Sau khi “gom hàng”, đối tượng “thay áo”, mua hoặc sử dụng hóa đơn bán hàng của nhà máy đường trong nước để “hợp thức hóa” số lượng đường lậu khi bị kiểm tra nên cơ quan chức năng không thể xử lý¹⁰. Bên cạnh đó, Bộ luật Hình sự năm 2015 quy định pháp nhân thương mại là chủ thể của tội buôn lậu nhưng hiện nay việc xử lý tội phạm đối với hành vi của pháp nhân thương mại vẫn còn rất khó khăn do còn một số quy định chưa rõ ràng, cụ thể như thế nào là pháp nhân thương mại, khi pháp nhân thương mại phạm tội thì việc áp dụng biện pháp ngăn chặn, phong tỏa tài sản sẽ khó thực hiện...

Trên cơ sở những sơ hở, bất cập của pháp luật và sự hiểu biết về hoạt động quản lý xuất, nhập khẩu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, các đối tượng khi gặp hoàn cảnh thuận lợi sẽ phạm tội buôn lậu. Việc kịp thời hoàn

thiện các quy định pháp luật có liên quan đến phòng, chống tội phạm buôn lậu sẽ góp phần hạn chế đi đến loại bỏ nguyên nhân và điều kiện phạm tội buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ từ phía bất cập của pháp luật.

Thứ năm, nguyên nhân và điều kiện xuất phát từ sự xuống cấp của nhận thức về tư tưởng, chính trị trong một bộ phận quần chúng nhân dân, trong đó có một bộ phận cán bộ, nhân viên cơ quan chức năng trong phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ

Nước ta đang trong giai đoạn phát triển nền kinh tế thị trường, hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng. Điều đó đã thúc đẩy, tác động đến kinh tế, văn hóa và cả tư tưởng, chính trị của một bộ phận quần chúng nhân dân trong cả nước nói chung, quần chúng nhân dân trên địa bàn miền Đông Nam Bộ nói riêng. Bên cạnh những thành tựu về kinh tế, văn hóa, tư tưởng, chính trị trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, thời gian qua, các hiện tượng tiêu cực của mặt trái nền kinh tế thị trường đã tác động đến đời sống của một bộ phận quần chúng nhân dân, trong đó có sự xuống cấp về tư tưởng, chính trị. Đó là những biểu hiện của sự nhận thức lệch lạc, thực dụng, chạy theo lối sống vật chất, coi trọng “đồng tiền”, hiểu chưa đúng quan điểm, chủ trương đúng đắn của Đảng, chính sách của Nhà nước trong phát triển hoạt động ngoại thương, hoạt động xuất nhập khẩu thậm chí tiêu cực đó còn tác động ảnh hưởng đến một bộ phận cán bộ, nhân viên thuộc cơ quan chức năng có liên quan trong công tác phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, thúc đẩy họ nảy sinh ý thức thiếu trách nhiệm, lạm dụng, lợi dụng chức vụ, quyền hạn để tiếp tay cho đối tượng buôn lậu. Điển hình như vụ 02 công chức Hải quan liên quan đến

¹⁰ Thái An Đông (2016), *Tlđđ*, tr. 79.

vụ 213 container mất tích.¹¹ Điều đó khiến cho hoạt động tổ chức phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ đôi khi ở một số đơn vị, địa phương chưa thực sự được đầy mạnh, tích cực, chủ động, đồng bộ. Đây sẽ là mầm mống nảy sinh tội phạm buôn lậu khi có điều kiện, hoàn cảnh thuận lợi tác động.

Thứ sáu, nguyên nhân từ những hạn chế trong triển khai các biện pháp phòng ngừa tội phạm buôn lậu

Công tác phòng ngừa tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó lực lượng nòng cốt là lực lượng Công an nhân dân, Hải quan, Quản lý thị trường, Cảnh sát biển... Trong thời gian qua, thực hiện chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước quy định, các lực lượng chức năng trên đã tiến hành đồng bộ nhiều biện pháp phòng ngừa tội phạm buôn lậu và đã phát hiện, điều tra, khám phá nhiều vụ án buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ. Tuy nhiên, qua khảo sát nghiên cứu cho thấy, hoạt động của lực lượng chức năng vẫn chưa thực sự đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thực tiễn công tác phòng, chống tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ, cụ thể: Công tác tuyên truyền, vận động quần chúng nhân dân vẫn còn mang tính hình thức, chưa thường xuyên; trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của một số cán bộ thuộc lực lượng chức năng chưa đáp ứng yêu cầu của công tác phòng ngừa tội phạm này; sự phối hợp của các cơ quan chức năng có lúc thiếu chặt chẽ; điều kiện phương

tiện làm việc chưa đáp ứng được yêu cầu; công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành ở một số đơn vị, địa phương chưa quyết liệt... Điều đó dẫn đến ở đâu đó vẫn còn “lỗ hổng” để các đối tượng lợi dụng hoạt động phạm tội.

Trên đây là một số nguyên nhân và điều kiện chủ yếu với tình hình tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ trong thời gian qua. Nghiên cứu nội dung này có ý nghĩa quan trọng trong việc đưa ra hệ thống các giải pháp mang tính toàn diện, có hiệu lực, hiệu quả trong phòng ngừa tội phạm buôn lậu qua cửa khẩu quốc tế trên địa bàn miền Đông Nam Bộ./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Công an các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2017 - 2022), Báo cáo tổng kết năm, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.
2. Cục Hải quan các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2017 - 2022), Báo cáo tổng kết năm, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.
3. Thái An Đông (2016), *Phòng ngừa tội phạm buôn lậu qua các tỉnh biên giới Tây Nam*, Luận án tiến sĩ Luật học, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.
4. Phạm Lê Liên (Chủ biên), *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb. Hồng Đức, 2015, tr. 383.
5. Nguyễn Ngọc Minh (2015), *Tình hình tội phạm buôn lậu trong điều kiện Việt Nam gia nhập cộng đồng kinh tế ASEAN - Một số nhận định và kiến nghị*, Tạp chí Cảnh sát nhân dân điện tử.
6. Tòa án nhân dân các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ (2013 - 2018), Báo cáo tổng kết năm, các tỉnh, thành phố miền Đông Nam Bộ.
7. Võ Khánh Vinh, *Giáo trình Tội phạm học, Trường Đại học Huế*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, 2008, tr. 87
8. Nguyễn Xuân Yêm, Nguyễn Minh Đức (2014), “Đặc điểm Tội phạm học và phòng ngừa tội phạm buôn lậu”, *Tội phạm học Việt Nam, tập 2*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, tr. 759.
9. Nguyễn Xuân Yêm (2012), *Tâm lý học hình sự*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, tr. 25.

¹¹ Hải Minh (2017), *Bắt tạm giam 2 công chức Hải quan liên quan 213 container mất tích*, Công an Thành phố Hồ Chí Minh, http://congan.com.vn/an-ninh-kinh-te/bat-tam-giam-2-cong-chuc-hai-quan-lien-quan-vu-213-container-mat-tich_45012.html, truy cập ngày 01/6/2024